

Maa- ja metsätalousvaliokunta

mmv@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.9.2022

Maa- ja metsätalousvaliokunta perjantai 07.10.2021 klo 9.00 / HE 165/2022 vp / Lausuntopyyntö

**Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto hallituksen esityksestä
(HE 165/2022 vp) eduskunnalle tiettyjä pinta-ala ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi**

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä, ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista

3 §

Pykälässä on määritelty aktiiviviljelijä. 1 momentin 2-kohdan osalta perustelutekstissä on lähdetty ajatuksesta että ”Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä todettaisiin tuenhakijalle myönnetyn yritys- tai yhteisötunnuksen (Y-tunnus) lisäksi, että tuenhakija harjoittaa maataloutta päätoimialana”.

Asia on herättänyt keskustelua niiden viljelijöiden osalta, joilla viljelyn/kotieläintuotannon lisäksi on muuta yritystoimintaa esim. autokorjaamo, urakointia, metallialan yritys. Nämä viljelijät eivät saisi jäädä aktiiviviljelijä määritelmän ulkopuolelle vain siitä syystä, että maatalous ei ole tuenhakijan päätoimiala.

Pysyvien nurmien määritelmä(t)

Pysyvä nurmi- määritelmiä on tulevalle rahoituskaudelle muodostumassa useita. Näitä ovat;

- nykyinen pysyvän nurmen määritelmä, jota jatkossa verrataan vuoden 2018 viitealaan,
- 13.12.2022 jälkeen käyttöön otettujen raivioiden pysyvä nurmi, jolla tiukat kriteerit uudistamisen ym. suhteen, sekä
- turvemaille 2025 käyttöön otettava pysyvä nurmi.

Saman termin käyttö tarkoitettaessa eri kriteerit omaavia pysyviä nurmia tullee aiheuttamaan sekaannusta. Tästä syystä olisi tarpeen olla eri määritelmä eri kriteerit omaaville nurmille.

Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista**12 §**

Pykäläehdotuksen 4 momentissa vaaditaan, että sitoumuksen tai ympäristösopimuksen taikka niiden osan siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa.

ELY-keskus katsoo, että 15 työpäivän ilmoitusaika tulisi koskea vain tukihakemuksen jättämisen ja tukihakemuksen muuttamisen viimeisen päivän välille jäävää ajankohtaa. ELY-keskus ei näe, että edellä mainitun ajankohdan ulkopuolella tulisi olla tiukkoja määräaikoja muutosten ilmoittamiselle, koska ne saattavat aiheuttaa viljelijöille ”tarpeettomia” tukisanktioita, ja myös hallinnolle lisätyötä.

Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta**31 §**

ELY-keskus ei näe tarpeelliseksi antaa mahdollisuutta jättää hakemusta myöhässä, vaan myöhästymispäivistä tulisi luopua kokonaan. ELY-keskus perustelee näkemystään ensinnäkin sillä, että Euroopan unionin säädökset eivät enää tulevalle rahoituskaudella sisällä hakemuksen myöhästymiseen liittyvää säätelyä. Tällaista ei ole tarpeen myöskään kansallisesti säätää, koska Euroopan unionin säädökset mahdollistavat tulevalle rahoituskaudella tuenhakijan jättämän tukihakemuksen laajat muutos- ja peruuttamismahdollisuudet tukihaun päättymisen jälkeen. Lisäksi on mahdollista edelleen hyväksyä myöhässä saapunut hakemus, mikäli hakemuksen myöhästymiselle on olemassa ylivoimainen este.

Tuen hakeminen ajoissa on tuenhakijan vastuulla, ja lähes kaikki viljelijät hakevatkin tukea määrääjän puitteissa. Siten ei ole järkevää erittäin marginaalisen hakijajoukon vuoksi mahdollistaa tukihakemuksen myöhässä jättämistä.

Hallinnon, ja erityisesti uuden satelliittiseurannan, kannalta olisi myös erittäin tärkeää, että hakemuksilla olevat tiedot olisivat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tiedossa, että tarvittavat valvontatoimet ehditään tehdä rajallisin resurssein vaaditussa aikataulussa.

Mikäli myöhästymispäivät mahdollistetaan, vaatisi se sen, että tukihakua tulisi aikaistaa nykyisestä, että hallinto suoriutuu hakuajan jälkeen tehtävistä toimista.

Nykyiselle vakiintunut jättöpäivä peltotuissa 15.6. ja eläintuissa tammikuu helpottaa tiloilla töiden suunnittelua, ja hakemuksella ilmoitetut tiedot ovat oikein, eikä tarvetta hakemusten muutoksille myöhemmin juurikaan ole. Tukihaun aikaistaminen saattaa aiheuttaa myös sen, että hakemukset täytetään likimääräisesti, josta voi aiheutua sitten myöhemmin tuenhakijalle seuraamuksia.

Yhteenvetona voidaan todeta, että myöhästymispäivien mahdollistaminen heikentää tuenhakijoiden asemaa, eikä hakemuksen myöhässä jättämistä tulisi mahdollistaa.

Harri Väisänen
yksikön päällikön sijaisena

Kirsi Perälä
lakimies